

HÖGSKOLAN
DALARNA

Verksamhetsplan och budget 2017

HÖGSKOLAN DALARNA

Beslut budget: Höskolestyrelsen 2016-12-15

Dnr: DUC 1.3-2016/1335

Gäller fr.o.m.: 2017-01-01

Ersätter: DUC 2015/2005/10

Relaterade dokument: Planerings- och budgetanvisningar 2017 (1.2-2016/601, 1.2-2016/760)

Ansvarig för uppdatering: Planeringsberedningen (Sverker Johansson)

1. Bakgrund

Högskolan Dalarnas övergripande styrdokument sammanfattas i följande områden:

Vår vision: Vi skapar öppna vägar till kunskap för ett gott samhälle.

Vårt uppdrag: Vi samskapar bildning, utbildning och forskning i Dalarna och i världen.

Våra värden: Öppenhet, mod, ansvar.

Högskolans styrelse fastslog i slutet av 2015 prioriterade utvecklingsriktningar för Högskolan för fyraårsperioden 2016-2019, baserade på Högskolans vision, uppdrag och värden som antogs av styrelsen i slutet av 2014. I strategidokumentet *Att leva visionen – prioriterade inriktningar för Högskolan Dalarna 2016-2019* finns fyra strategiska inriktningar:

- Bildning
- Öppna vägar till kunskap
- Samskapande
- I Dalarna i världen

Under varje strategisk inriktning finns sedan ett antal prioriterade utvecklingsområden. Högskolans visionsarbete är dock inte begränsat till dessa prioriterade områden, utan ska genomföra all verksamhet. Föreliggande verksamhetsplan omfattar också all verksamhet.

Högskolans övergripande styrdokument och enheternas egna verksamhetsplaner, tillsammans med Högskolelagen, Högskoleförordningen och regleringsbrevet, ligger till grund för de uppdrag som rektor ger till Högskolans olika verksamheter inför 2017.

De budgeterade intäkterna ökar med drygt 25 miljoner kronor (mnkr) jämfört med prognosen för 2016, medan kostnaderna ökar med drygt 19 mnkr. Det statliga anslaget är nära nog oförändrat, förutom pris- och löneomräkning (ca. 7 mnkr). Omsättningsökningen är istället främst hänförlig till beviljade externfinansierade projekt. Det budgeterade ekonomiska resultatet är ett ekonomiskt underskott på 11,6 mnkr, vilket är 6 mnkr bättre än prognosen för 2016. Ett viktigt arbete under 2017 och kommande år är att minska kostnader inom ett antal identifierade områden så att verksamheten, inklusive utrymme för strategiska satsningar, utvecklas mot ett nollresultat. Det finns ett underliggande strukturellt problem i att den totala utbildningskapaciteten överstiger takbeloppet, något som behöver vara åtgärdat senast 2018.

En del av det negativa resultatet hänför sig till Högskolans strategiska satsningar. Påtagliga omställningskostnader finns också budgeterade, men för att mildra omställningen budgeteras en viss överproduktion under 2017. Bufferten för sparad överproduktion närmar sig dock sin maximalt tillåtna storlek, och slår i taket under 2018 om inga åtgärder vidtas.

En väsentlig förändring i utbildningsverksamheten som fortsätter under 2017 och åren därefter är att fullfölja den utökning av vård- och lärarutbildningar som har fastslagits av staten, vilket innebär ett nödvändigt arbete med prioriteringar och omställningar. Detta inleddes under 2015, och får effekter som blir kumulativa fram till 2020.

Under 2016 har frågan om Högskolans framtida lokalisering legat högt på dagordningen. Den frågan är inte aktuell längre, utan en central fråga för perioden blir istället hur verksamheten ska utvecklas för att Högskolan hållbart ska kunna ha en akademisk miljö för fullvärdig utbildning och forskning i både Falun och Borlänge. Under 2017 kommer ett långsiktigt arbete med planering av utbildning, forskning och samskapande att genomföras, för att vägleda Högskolans verksamhet genom och förbi den omställning som väntar.

2. Analys och förändringsbehov

Högskolan Dalarna är en av Sveriges medelstora högskolor, med en omsättning motsvarande knappt 1 % av totalen för alla Sveriges universitet och högskolor 2015. Högskolan är förhållandevis utbildningstung, med en nationell andel över 2 % inom utbildning och 0,3 % inom forskning. Ungefär tre fjärdedelar av Högskolans verksamhet utgörs av grundutbildning.

Omvärldsanalys

Under 2016 har omvärlds- och invärldsanalyser genomförts för Högskolans utbildning, som ett led i förberedelserna inför kommande arbete med långsiktig planering av utbildning och forskning.

Såväl regionala, nationella som internationella nulägen och trender påverkar framtida inriktning och utveckling av Högskolans verksamhet. Sett ur ett större samhällsperspektiv lyfts fyra megatrender fram – klimatförändringar, urbanisering, digitalisering och globalisering. Likartade omvärldstrender beskrivs i Dalastrategin 2020 – Energiomställning och klimatfrågan, Globaliseringen, Teknikutveckling, Upplevelsesamhället, Urbaniseringen och Platsens betydelse.

Industri och besöksnäring förväntas förstärkas som tillväxtområde i Dalarna inom de närmsta åren. Nya arbetstillfällen förväntas därmed inom gruvor, handel och besöksnäring, men även inom tjänste- och transportsektorn, liksom inom den gröna ekonomin. Inflyttning av arbetskraft, såväl nationell som internationell, ses som viktigt. Några av de större utmaningarna för att ta tillvara Dalarnas tillväxtpotential är tillgång till kunskap och kompetens för att möta en kunskapsbaserad ekonomi, behovet av en infrastruktur, försörjning av energi och omställning till en grön resurseffektiv ekonomi. Prioriterade insatsområden för Dalarna är:

- Kompetensförsörjning och arbetskraftsutbud, inklusive höjd utbildningsnivå, livslångt lärande, kompetensförsörjning, och attraktiva arbetsplatser.
- Innovativa miljöer och entreprenörskap, inklusive Dalarnas styrkeområden stål och metall, besöksnäring, kultur och kreativa miljöer, energieffektivisering, nyföretagande, och entreprenörskap.
- Tillgänglighet och infrastruktur.
- Livskvalitet och attraktionskraft.¹

Flera inriktningar inom utbildning och forskning vid Högskolan, mot industri, energieffektivitet, samhällsbyggande, data, IT, besöksnäring och företagande är sett till ovanstående därmed relevanta områden ur ett samhällsperspektiv.

Utbildningar för vård, skola och omsorg, och deras forskningsbas, är högt prioriterade både av regeringen och av regionala aktörer. Därför behöver Högskolan upprätthålla stabila utbildningar och forskningsmiljöer inom dessa områden som kan försörja regionen med lärare, sjuksköterskor, och andra yrkesgrupper. Samverkan inom en större region än det nuvarande länet blir en väsentlig fråga, i dialog mellan berörda lärosäten och landsting.

En påtaglig trend i omvärlden är att den internationella rörligheten, såväl frivillig som ofrivillig, ökar. Mobiliteten och globaliseringen ökar vikten av interkulturell kompetens och språkkunskaper. Detta är ett styrkeområde för Högskolan, med hög samhällsrelevans. Det avsevärda antalet nyanlända i Sverige sätter integrationsfrågorna i fokus. Högskolan Dalarna har omfattande kompetens inom relevanta områden, och har förutsättningar att möta upp samhällsbehovet i större utsträckning än vad som sker

¹ Dalastrategin – Dalarna 2020

idag. Flera initiativ har tagits under 2016, bland annat IKUD (InterKulturellt Utvecklingscentrum Dalarna) och examensrättsansökan för modersmållärare i arabiska. Fortsatta satsningar inom området svarar mot ett stort samhällsbehov och är väl i linje med Högskolans vision.

Den ökade mobiliteten, både nationellt och internationellt, syns också i studenters flyttmönster. Studenter blir långsiktigt allt rörligare i sina studieval, och allt mindre trogna lärosäten i den egna hembygden. Lärosäten rekryterar mindre lokalt, mer nationellt, och mycket mer internationellt. Andelen nybörjare vid svenska lärosäten som inte var folkbokförda i Sverige när de sökte har över en tjugoårsperiod gått från att vara försumbar till över en fjärdedel. Andelen som börjar studera i hemkommunen eller grannkommunen har minskat ungefär lika mycket.

Det totala antalet sökande till högre utbildning i riket uppvisade en ökande trend från 2008 till 2014, men har därefter minskat något. Samtidigt har utbudet av utbildningar minskat stadigt under hela perioden, och konkurrensen om utbildningsplatser har i motsvarande grad hårdnat. Andelen av de sökande som antogs till någon utbildning har sjunkit från 72 % 2008 till 65 % 2016.

Utbildningsutbudet på nationell nivå har långsiktigt programmifierats, så att en växande andel bedrivs i programform. Den största förändringen skedde i samband med Bolognaanpassningen kring 2007. Antalet program har sedan dess fortsatt öka, om än i långsammare takt, medan antalet fristående kurser har fortsatt minska, med 20 % från 2008 till 2014.

En konkurrensutsatt globaliserad arbetsmarknad kräver kunskap om de stora överlevnadsfrågorna och verktyg och förståelse för att möta andra kulturer. Genom att integrera globala perspektiv i kurser och utbildningar kan Högskolan bidra till studenternas bildning och en positiv och hållbar samhällsutveckling. Samverkan med lärosäten i andra länder samt rekrytering av internationella studenter ger studenter och personal möjlighet att ytterligare vidga sina perspektiv. Ökade interkulturella kontakter skapar förutsättningar för ökad kunskap om och förståelse för omvärlden, bidrar till nya idéer och bättre kvalitet inom både utbildning och forskning och stärker såväl individen som det omgivande samhället. Det handlar om att sätta utbildningen och kunskapen i ett globalt perspektiv, utifrån varje utbildnings förutsättningar, i Dalarna och i världen.

Invärldsanalys

Söktrycket till utbildningarna vid Högskolan Dalarna har legat ganska stabilt några år, och inga drastiska förändringar förväntas inför 2017. Antalet kurser och program som bjuds ut minskas, vilket naturligt leder till ett minskat totalt antal sökande, men söktrycket per utbildning väntas erfarenhetsmässigt snarare öka något. Inom framförallt vissa tekniska utbildningar är dock söktrycket fortsatt så lågt, även om det har ökat något, att önskat antal programplatser inte fylls.

Jämfört med andra lärosäten attraherar Högskolan Dalarna en större andel av alla sökande i landet än vad som motsvarar Högskolans andel av den totala utbildningsvolymen, vilket tyder på att Högskolans utbildningar överlag ligger något över riksgenomsnittet i attraktivitet. Dock finns stora variationer mellan olika områden. Högskolan är ett nationellt ledande lärosäte inom språkutbildningar, och det återspeglas i att en hög andel av alla studenter som söker en språkutbildning gör det vid Högskolan Dalarna. Fler studenter söker språk vid Högskolan Dalarna än vid universiteten i Uppsala eller Lund, och samma sak gäller ämneslärarutbildningar med språk som huvudämne. Inom andra områden, bland annat flera ekonomiska och tekniska utbildningar, men även t.ex. forskollärare, har dock Högskolan en betydligt svagare position på studentmarknaden.

Demografiskt är Högskolan Dalarnas studenter äldre än riksgenomsnittet, och andelen kvinnor är något högre. Den äldre studentpopulationen är kopplad till Högskolans framgångar inom nätbaserad utbildning, något som lockar studenter som är rotade i tillvaron och har svårt att flytta till en högskoleort. Andelen kvinnor påverkas främst av utbildningsportföljen, där Högskolan Dalarna har stora volymer inom kvinnodominerade områden som vård, lärarutbildning och språk. Inom varje område avviker könsfördelningen vid Högskolan Dalarna inte anmärkningsvärt från riket.

Geografiskt rekryterar Högskolan Dalarna ungefär en tredjedel av sina nybörjarstudenter från Dalarnas län. De största grupperna därefter är från storstadslänen, och studenter som inte var folkbokförda i

Sverige. Omvänt är det nästan hälften av de Dalaungdomar som börjar studera som väljer att göra det vid Högskolan Dalarna. Nettoresultatet är att Högskolan Dalarna rekryterar drygt 600 fler studenter utanför Dalarna, än vad Sveriges övriga lärosäten rekryterar från Dalarna.

När det gäller kvalitet har de flesta av Högskolans utbildningar utvärderats, antingen i UKÄ:s senaste utvärderingsomgång (2011-2014) eller internt genom områdesnämndernas försorg. I UKÄ:s utvärderingsomgång fick samtliga utbildningar minst omdömet Hög kvalitet (varav ett antal efter åtgärdsplan). De interna utvärderingsomgångarna har lett till fruktbara dialoger om kvalitetsutveckling. Både de interna och externa bedömningarna finns offentligt tillgängliga på webben.

Högskolans olika utbildningar fyller olika behov i förhållande till arbetsmarknaden. De stora yrkesutbildningarna, lärarprogrammen, sjuksköterskeprogrammen och ingenjörprogrammen svarar mot stora nationella och regionala kompetensförsörjningsbehov. Detta gäller även i varierande grad utbildningar inom exempelvis datateknik, ekonomi och socialt arbete. Andra utbildningar, som exempelvis de fristående kurser som ges inom språkmiljön, fyller en viktig funktion inom fortbildning och det livslånga lärandet, och svarar väl mot bildningsmålet i Högskolans vision. Utifrån de nationella prognoserna kommer efterfrågan inte att vara lika stor beträffande utbildningar inom samhällsvetenskap, personal och arbetsliv, media och humaniora. Dessa prognoser kan dock problematiseras, de ger inte en rättvisande bild för utbildningar utan entydig branschtillhörighet, eller där många studenter startar eget. Det är av central betydelse att Högskolan utvecklar en alumnenkät som kan ge information om var studenterna hamnar efter avslutade studier.

Den studentenkät som genomfördes vid Högskolan Dalarna 2016 visar att studenterna generellt är nöjdare med nätbaserade utbildningar än campusbaserade utbildningar. Framförallt är studenterna nöjda med de nätbaserade språkutbildningarna. Studentnöjdheten är emellertid enligt enkäten låg inom ett antal campusbaserade program, framförallt inom området Samhällsvetenskap och inom delar av området Naturvetenskap och teknik. I några fall har uppföljande studier av de generella nöjdhetsmåttan nyanserat bilden, medan uppföljningar kvarstår att göra i andra fall.

Avvägningar i utbildning och forskning

Megatrenderna digitalisering och urbanisering, i kombination med framtida kompetensförsörjningsbehov och en alltmer föränderlig arbetsmarknad, ger behov av profilering av utbildningsutbudet. Bland annat skulle övergripande strategier för framtiden behövas avseende förhållanden mellan 1) nätbaserad undervisning och campusundervisning, 2) fristående kurser och program, samt 3) regional, nationell och internationell rekrytering av studenter.

Dessa tre avvägningar hänger ihop med vilka behov Högskolans utbildningar ska uppfylla, och vilka målgrupper de främst vänder sig till. Den traditionella föreställningen om en högskoleutbildning är en campusutbildning med föreläsningar och seminarier, men det är få utbildningar vid Högskolan Dalarna som fortfarande motsvarar den bilden fullt ut. Förutom det stora utbudet av nätutbildningar i olika former, har även campusutbildningarna utvecklats från den traditionella formen, i riktning mot mer flexibilitet för studenten, modernare undervisningsformer, och så pass omfattande nätinslag att det inte längre finns en skarp skiljelinje mellan nät- och campusutbildningar.

Campusutbildning rekryterar regionalt, men även internationellt, och rekryterar unga flyttbara studenter i hög utsträckning, trots att de kunde uppfattas som närmare en äldre generations föreställning om utbildning. Nätbaserad utbildning rekryterar geografiskt mycket bredare, ofta nationellt, och uppfyller framför allt ett behov hos lite äldre studenter som är etablerade i livet och inte kan eller vill flytta till en campusort. Medelåldern bland nätstudenter är 34 år, medan campusstudenter är 27 år i snitt. De skilda behoven hos de olika åldersgrupperna väger synbarligen tyngre än eventuella skillnader i nätvana. Det är värt att notera att ingendera gruppen innehåller någon stor andel individer som liknar den traditionella bilden av en student som en tjugoföråring direkt från gymnasiet.

Den gradvisa minskningen av takbeloppet för grundutbildning som pågick 2012-2015 har avstannat, och takbeloppet förutses ligga relativt stabilt fram till 2020. Dock är en ökande del av takbeloppet

under flera år framöver intecknad av de satsningar på bristyrkesutbildningar som regeringen anvisat i regleringsbrev, vilket innebär att övriga utbildningar ändå måste minska.

Balansen mellan fristående kurser och program omtalas ofta ur Högskolans interna perspektiv, där fristående kurser gör verksamheten flexiblare och ekonomiskt mer lättstyrd, medan program binder upp verksamhet flera år framåt. Det finns dock också viktiga verksamhetsmässiga skillnader. Fristående kurser har en central roll inom fortbildning och det livslånga lärandet, och är oundgängliga för det bildningsideal som har en framskjuten roll i Högskolans vision. Programutbildningar har mer fokus på yrkesutbildning och regional kompetensförsörjning. För Högskolans medarbetare ger programutbildningar stadga och trygghet, och underlättar långsiktighet, medan fristående kurser kan ge mer utrymme för kreativitet och akademiskt nyskapande.

Högskolans ambition är att forskningen ska vara till nytta och värde globalt och regionalt och bidra till ett gott samhälle både i Dalarna och i världen. Under den förra visionen etablerades framgångsrikt sex forskningsprofiler. Ett prioriterat utvecklingsområde för forskningen berör vikten av starka och sammanhållna forskningsmiljöer. Forskningen är idag ungefär jämnt fördelad mellan campusorterna, med tre forskningsprofiler på varje ort. Forskningsmiljöernas förankring i grundutbildningen varierar dock mellan profilerna, och detta blir ett område som behöver utvecklas under perioden.

Både utbildning och forskning blir starkare av att samlas i sammanhållna miljöer med alla nivåer från bred grundutbildning till högkvalitativ forskning. Många, men inte alla, av Högskolans forskningsprofiler och utbildningar bildar idag sådana miljöer. Högskolan bör sträva efter att koppla ihop grundutbildning och forskning inom fler områden. Högskolan fortsätter att arbeta för att erhålla forskarutbildning inom ytterligare något eller några starka områden. Ansökan om forskarutbildning inom både evidensbaserat hälso- och välfärdsarbete och pedagogiskt arbete lämnades in under 2016, och besked väntas under 2017.

Högskolans interna arbete

Högskolan ser ett behov av att stärka och utveckla sammanhållna strukturer för långsiktig övergripande strategisk planering och samordning av utbildningsutbudet. Även inom forskning och samskapande finns förbättringspotential på den strategiska nivån.

Högskolans kompetensförsörjning är inom några områden ett problem. Vissa tekniska områden är svårrekryterade, men även disputerade lärare inom området yngre barns lärande är ett exempel på en svårrekryterad kategori. Detta senare blir en flaskhals i den påbjudna utbyggnaden av förskollärarytbildningen. Högskolan har därför valt att ha detta i fokus på den forskarskola som startat hösten 2016 men en övergripande rekryteringsstrategi kan behövas för att klara framtiden. Ett visst hopp står till de av regeringen aviserade extra forskningsmedlen till skolområdet. Ett sätt att möta Högskolans långsiktiga kompetensbehov är att satsa på vidareutbildning av egen befintlig personal.

Stödfunktionernas och akademiernas verksamhet kan koordineras och samordnas bättre i vissa sammanhang. Verksamhetens förväntningar på olika stödfunktioner och stödfunktioners uppfattning av vad som ska prioriteras är inte alltid synkroniserade. Ett prioriterat arbete för akademierna är att bli bättre "beställare" till stödfunktioner, och stödfunktionerna att bli bättre mottagare av kärnverksamhetens beställningar.

Vad gäller samskapande med det omgivande samhället har Högskolan flera styrkeområden, inte minst vad gäller samverkan med offentlig sektor inom vård, skola och omsorg. En omorganisation av Högskolans samverkansverksamhet har genomförts under 2016, och för 2017 planeras strukturell och strategisk utveckling inom den nya ramen.

Risicanalys

I den riskanalys som gjordes 2015 var en tydlig trend att förtroenderisker och finansiella risker uppvärderades i förhållande till fysiska risker. Till viss del bedömer vi att detta är en genuin underliggande förändring i riskmönstret för Högskolan, som kvarstår även den kommande perioden. Under 2016 har också möjligheten av politiska risker aktualiserats. Vidare har händelser i Sverige under året visat på de allvarliga risker som forskningsfusk och andra former av oredlighet medför.

Den riskanalys som gjordes i samband med lokaliseringsutredningen behöver beaktas i arbetet med campusutveckling.

Prioriterade riskområden att arbeta med under 2017:

1. *Politiska risker.* Högskolesektorn är politiskt styrd, och får den helt övervägande delen av sina intäkter genom politiska beslut. Även i andra avseenden fattas ibland ingripande politiska beslut om Högskolans verksamhet, med detaljerad styrning av såväl utbildningsportfölj som annat. Detta ger en sårbarhet för politiska vindkantringar som behöver beaktas i Högskolans planering. En risk att särskilt beakta under perioden är att takbelopp kan dras in om Högskolan inte lyckas nå anbefallda mål för vård- och lärarutbildning. Detta skulle ge en kraftig intäktsminskning, med relativt kort varsel.
2. *Oredlighetsrisker.* En enda individs oredlighet, tillsammans med processer som släppte fram den individen, orsakade under 2016 en mycket allvarlig förtroendeskada för ett stort svenskt lärosäte, med fatala konsekvenser för den dåvarande ledningen. Förtroendet för ett annat stort svenskt lärosäte skadades av systematiska tveksamheter i rekryteringsprocesser. Högskolan Dalarna behöver beakta risken för liknande händelser, och systematiskt kontrollera att de processer som fallerade vid de andra lärosätena är tillräckligt robusta här.
3. *Balansering av risker i en omställningsprocess.* Högskolan är ålagd att under perioden öka volymen vård- och lärarutbildningar. Det resurstillskott Högskolan tilldelats för utbyggnaden går ungefär jämnt upp med tidigare beslutade neddragningar, så att nettotillskottet är försumbart. Detta leder till ett behov av minskningar av andra utbildningar, i samma storleksordning som utbyggnaden. Eventuellt kan ytterligare kännbara nedskärningar behövas om vissa politiska risker infaller. Flera typer av risker är förknippade med en sådan omställning:
 - a. Inom utbildningar som byggs ut finns risk för rekryteringssvårigheter, både av studenter och personal, risk för stress och arbetsmiljöproblem, risk för kvalitetsbrister, risk för spänningar i samarbetet med samskapande aktörer vars verksamhet också stressas av utbyggnaden, och även risk för oförutsedda flaskhalsar.
 - b. Inom utbildningar som löper risk att läggas ner finns risk för sviktande engagemang och kompetensflykt med åtföljande kvalitetsproblem, och risk för att akademiska miljöer blir underkritiska.
 - c. Om nedskärningar istället genomförs med osthyvel, så att många utbildningar minskas i volym utan att någon läggs ner, riskerar detta istället att leda till negativa konsekvenser antingen för kvaliteten eller för det ekonomiska resultatet i grundutbildningen. Särskilt programutbildningar har stordriftsfördelar som gör det ineffektivt att bedriva många små utbildningar.
 - d. Om Högskolan vill ta höjd för ”worst case” i den politiska riskbedömningen behöver utbildningsportföljen göras flexiblare, med större andel fristående kurser som kan ställas in med kort varsel, och mindre andel program som intecknar resurser under flera års tid. Detta innebär att antagningen till ett antal utbildningsprogram skulle behövas pausas i förväg, redan 2017, som en beredskapsåtgärd. Den åtgärden innebär att Högskolan kan hantera de politiska riskerna, men förvärrar istället de risker som hänger samman med nedläggningsshot, och kan slå sönder akademiska miljöer i onödan om det värsta inte inträffar.

- e. Att inte ta höjd för "worst case" medför istället stora problem med radikala omställningar, begränsad handlingsfrihet och sannolikt avsevärda ekonomiska förluster om det värsta ändå inträffar.

Dessa olika risker behöver vägas mot varandra och Högskolan behöver finna en optimal balans mellan dem. Att begränsa utbyggnaden av vård- och lärarutbildningar och därmed minska riskerna enligt a) och b) eller c) ökar risken för "worst case" enligt d), vilket slår tillbaka mot antingen risk b) eller risk e) beroende på vilket alternativ Högskolan väljer. Att bygga ut för fullt ökar istället riskerna enligt a) och b). Högskolan behöver navigera rätt mellan alla dessa Skylla och Karybdis.

3. Utvecklingsområden 2017-2020

Högskolan strävar efter att bygga och utveckla starka sammanhållna miljöer för forskning och utbildning, över organisatoriska och geografiska skiljelinjer. Verksamheten vid båda campusorterna blir en faktor att beakta i utvecklingen. Globala och interkulturella perspektiv ska genomsyra verksamheten. Högskolans vision kommer efter hand att allt tydligare prägla verksamheten.

I fokus under perioden blir planering och genomförande av verksamhetsutveckling i ljuset av det som framkommit i samband med lokaliseringsfrågan och dess upplösning, lokaliseringsfrågan samt det utvecklingsprogram som Högskolan har i uppdrag att ta fram och som ska beslutas av Högskolestyrelsen under tidig vår 2017.

Utvecklingsområdena i det här avsnittet är organiserade dels efter Högskolans tre huvuduppgifter – utbildning, forskning och samskapande – och dels efter tre övergripande teman – regionalt och globalt hållbar utveckling, högskolepedagogisk utveckling, och systematiskt kvalitetsarbete. De tre förstnämnda är närmast självskrivna, liksom kvalitetsarbetet. Regionalt och globalt hållbar utveckling har en central roll i Högskolans vision, och griper över alla tre huvuduppgifterna, och förtjänar därför en egen rubrik.

Flera strategiska satsningar fortsätter under perioden. Den tidigare NGL-satsningen fortsätter att prägla verksamheten, och Högskolan Dalarna ska även fortsättningsvis vara ledande inom NGL. Den framträdande roll som digitalisering har som global trend understryker vikten av NGL. Även om själva NGL-projekten är under utfasning är NGL:s kompetens och arbetssätt nu integrerat i ordinarie verksamhet, och ett NGL-inspirerat högskolepedagogiskt program utvecklas. En fortsatt satsning med anknytning till både NGL och öppna vägar till kunskap är eDU-projektet, som drivs vidare, med slutleverans av Webb+ under 2017 och av övriga delprojekt senare under perioden.

Högskolan kommer vidare att satsa inom flera områden relaterade till migration och integrering av nyanlända, i enlighet med såväl omvärldsanalys som Högskolans vision. Givet den övergripande globaliseringstrenden kommer detta område att öka i betydelse under perioden.

Utbildning

För grundutbildningen präglas perioden av den påbjudna utbyggnaden av bristyrkesutbildningar riktade mot vård och skola. Utbildningsformer behöver utvecklas för att kombinera distansutbildningarnas rekryteringsfördel med den regionala kompetensförsörjning som campusutbildningar naturligt ger. Särskilt inom lärarutbildning är detta en påtaglig målkonflikt.

Att kraftigt expandera vissa utbildningar, samtidigt som den totala utbildningsvolymen hålls väsentligen konstant, innebär med nödvändighet skarpa prioriteringar bland övriga utbildningar. Balansering av risker i en omställningsprocess behöver beaktas.

De mål som ställs upp här handlar om strategiutveckling snarare än konkreta utvecklingsmål för specifika utbildningar. Strategiska vägval behöver göras innan målbilden kan konkretiseras.

Mål på högskoleövergripande strategisk nivå:

En generell målsättning för de närmaste tre åren är att öka samarbetet mellan huvudområden för att skapa attraktiva och kvalitativa utbildningar på grund- och avancerad nivå som är nationellt konkurrenskraftiga och även internationellt intressanta. Högskolan ska både erbjuda yrkesprogram med starka inslag av samskapande och praktik, och fristående kurser upp till och med masternivå. Ett utbud av kurser på engelska ska finnas som mötesplatser mellan svenska och internationella studenter.

Ett systematiskt arbete kommer att bedrivas med att utveckla och implementera en långsiktig strategi för Högskolans utbildningsutbud, bortom de pågående omställningarna. Analyserna i föregående avsnitt blir en viktig utgångspunkt. Högskolans vision och prioriterade inriktningar, särskilt Bildning och Öppna vägar till kunskap, hålls levande i det arbetet. Delmål i strategiarbetet blir att finna väl avvägda svar på ett antal frågeställningar kring utbildningsprioritering. Omvärldsanalyserna som har genomförts ger information om hur behoven ser ut, men hur hittar Högskolan rätt balans i utbudet?

Delmål:

- Analysera och bedöma hur mycket utbudet som ska styras specifikt av Dalarnas behov, och hur mycket av bredare nationella och internationella behov.
- Bedöma i vilken utsträckning Högskolan ska profilera och specialisera sig, och vidareutveckla och stärka de miljöer där Högskolan Dalarna är nationellt framstående och internationellt synlig.
- Finna i vilken utsträckning och på vilka sätt Högskolan ska beakta de olika omvärldstrender som diskuterades i föregående avsnitt.
- Utveckla öppna vägar till kunskap, för att göra Högskolans utbildningar öppnare och mer tillgängliga och inkluderande, och prioritera mellan åtgärder som öppnar för olika grupper. Samhällets engagemang inom utbildningen kan främjas genom initiativ för att låta studenter och allmänhet få ett inflytande på kursutbudet.
- Utveckla sätt att förena bildning och utbildning. Högskolans vision tar tydligt ställning för bildning. Samtidigt ställer examensordningen och avnämarna krav på yrkesutbildning och anställbarhet. Hur mycket flexibilitet och eget ansvar bör finns för studenten? Hur balansera yrkesspecifika kunskaper mot generiska förmågor som självständighet, analysförmåga, kommunikationsförmåga och förmågan att omsätta kunskap i handling?
- Ta fram riktlinjer för hur studenternas efterfrågan, arbetsmarknadens behov, och bildningsbehov för ett gott samhälle i bredare mening bör vägas mot varandra i vid prioritering av utbildningar.
- Utveckla arbetet med att skapa sammanhållna starka miljöer, inom ramen för både utbildning och forskning I arbetet ska ingå analys av relationen mellan utbildningsutbud och forskningsprofiler.
- Finna en optimal balans mellan programutbildningar och fristående kurser, och mellan studieformer – heltid/deltid, campus/distans. Eller kommer distinktionerna att suddas ut?
- Vidareutveckla och kvalitetssäkra den nätbaserade undervisningen i syfte att upprätthålla Högskolan Dalarnas ledande position och svara upp mot den globala digitaliseringstrenden. I arbetet ingår att ta fram förslag på vilka nya högskolepedagogiska utvecklingsriktningar Högskolan driva.

Arbetet ska utmynna i en målbild för Högskolan Dalarnas utbildningsportfölj i ett tioårsperspektiv, och den process som ska leda till målet.

Forskning

Högskolans forskningsprofiler ska bidra till samhällets kunskapsutveckling och stärka förmågan att omsätta kunskap i handling. Forskningsprofilerna ska ha en sådan inriktning och styrka så att de bär upp utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Forskare ska aktivt bidra till att förbättra forskningsanknytningen i Högskolans utbildningar, inte minst för att också därmed gagna forskningen.

Högskolan Dalarna ska vara drivande i att tillgängliggöra forskning genom öppen publicering av data och resultat och på så sätt främja och tydliggöra ett samhälleligt engagemang i forskningen. Med anledning därav kommer Högskolan Dalarna att fokusera på följande mål och delmål för att säkerställa att det övergripande utvecklingsarbetet uppnås:

Mål på högskoleövergripande strategisk nivå:

- Förtydliga, utveckla och förankra struktur för det strategiska arbetet inom forskning som främjar en nära relation mellan utbildning, forskning och samverkan vid Högskolan Dalarna
- Implementera modell för att följa upp forskningen och analysera dessa insatsers effekter genom ett internt sammanhållet system för kollegial utvärdering och granskning av forskningens kvalitet.

- Utveckla, förankra och implementera former för att stödja forskningsbaserade strategiska samverkansprojekt och öka extern forskningsfinansiering.

Forskningen vid högskolan Dalarna koncentreras i sex profilområden. Energi, skog och byggd miljö, Hälsa och välfärd, Komplexa system – Mikrodataanalys, Interkulturella studier, Stålförning och ytteknik och Utbildning och lärande. Centralt för utvecklingen är förankring i våra grundutbildningar, externa kontakter och samverkan med viktiga samhällsaktörer och med andra lärosäten och forskningsmiljöer. För att forskningsprofilerna fortsatt ska utvecklas positivt och i linje med Högskolans vision har tre utvecklingsområden identifierats för forskningens utveckling inom profilerna under perioden: (1) Starka och sammanhållna forskningsmiljöer, (2) Samskapande, interdisciplinära ansatser samt mötet mellan lokala och globala perspektiv, och (3) Integrering av forskning och utbildning och tillgängliggörande av kunskap för alla människor. Därför ska långsiktiga strategier tas fram av alla sex forskningsprofiler under 2017 som tar hänsyn till dessa tre identifierade områden.

1. Starka och sammanhållna forskningsmiljöer

Det första utvecklingsområdet berör vikten av starka och sammanhållna forskningsmiljöer. Detta utvecklingsområde härleds ur visionens övergripande ansats och är av relevans för samtliga prioriterade inriktningar.

Delmål:

- Skapa forskningsinfrastruktur för effektivt resursutnyttjande. Forskningsprofilerna ska befrämja interdisciplinära samarbeten samt ha en tydlig koppling mellan forskning och utbildningar för att utveckla sammanhållna forskningsmiljöer på ett resurseffektivt sätt.
- Definiera en målbild för varje profil, var de vill positionera sig nationellt, och internationellt, fram till år 2020.
- Sträva mot en jämn fördelning mellan kvinnor och män inom gruppen av doktorander, juniora forskare och seniora forskare (docenter och professorer) och integrera ett jämställdhetsperspektiv vid fördelning av forskningsmedel.
- Frigöra resurser som möjliggör uppstart samt uppbyggnad av utbildning och eventuell examensrätt på forskarnivå inom Evidensbaserat hälso- och välfärdsarbete respektive Pedagogiskt arbete.

2. Samskapande, interdisciplinära ansatser samt mötet mellan lokala och globala perspektiv

Det andra utvecklingsområdet berör ansatser för gränsöverskridande forskning och innovation, och härleds främst ur de prioriterade inriktningarna Samskapande och I Dalarna och i världen.

Delmål:

- Identifiera strategiska internationella samarbetspartners och bygga välfungerande strukturer för internationellt samskapande och extern samfinansiering.
- Främja internationell spridning och implementering av forskningsresultat både genom publicering i tidskrifter med god spridning och genom anordnande av internationella konferenser och seminarier.
- Skapa välfungerande strukturer, såväl organisatoriskt som forumsmässigt, för lokalt/regionalt samskapande och extern samfinansiering.
- Integrera etiska utgångspunkter, bland annat relaterade till globalt ansvar och engagemang för hållbar utveckling, i såväl social och ekonomisk som miljömässig mening, i Högskolans forskningsverksamhet.

3. Integrering av forskning och utbildning och tillgängliggörande av kunskap för alla

Det tredje utvecklingsområdet berör kunskapsutveckling generellt i samhället (integrering mellan forskning och utbildning samt tillgängliggörande av forskning för allmänheten) och härleds främst ur de prioriterade inriktningarna Bildning och Öppna vägar till kunskap.

Delmål:

- Bygga utbildningsvägar som sträcker sig från grundnivå till utbildning på forskarnivå för att möjliggöra ytterligare utveckling och integration mellan forskning och utbildning.
- Öka Högskolans synlighet när det gäller populärvetenskap, offentlig forskningsinformation och debatt.
- Öka andelen publikationer i Open Access-medier.
- Förbereda för och delta i utvecklingen mot Open Access av forskningsdata.

Samskapande

Samskapande i olika former utgör en essentiell del av Högskolan Dalarnas vision och de för högskolan prioriterade områdena.

Mål på högskoleövergripande strategisk nivå:

Under perioden 2017-2020 fokuseras på att, genom strategiskt och långsiktigt arbete, uppnå målet med implementering av en väletablerad samverkansgrund som omfattar högskolans alla områden och där det omgivande samhällets aktörer är tydliga dialogpartners och tillsammans med högskolan bidrar till att realisera de samskapande perspektiven i Högskolans vision.

För att uppnå målet under perioden 2017-2020, krävs strategiskt utvecklingsarbete som framför allt fokuserar på närvaro av relevanta samverkansforum och kontinuerlig analys av samverkansinsatsernas effekter (i syfte att kunna fatta strategiska beslut om vidareutveckling). Med anledning därav kommer Högskolan Dalarna att fokusera på nedanstående delmål för att säkerställa att det övergripande strategiska målet uppnås.

Delmål:

- Förtydliga, utveckla och förankra Högskolan Dalarnas samverkansforum.
- Förtydliga, utveckla och förankra Högskolan Dalarnas inre organisation för samverkan.
- Implementera modell för att följa upp samverkansinsatser och analysera dessa insatsernas effekter.
- Utveckla och implementera former för att stödja forskningsbaserade strategiska samverkansprojekt.
- Utveckla Högskolans roll som aktiv part i det regionala innovationssystemet.
- Utveckla och förankra en organisatorisk struktur som främjar en nära relation mellan utbildning, forskning och samverkan

Regionalt och globalt hållbar utveckling.

Hållbar utveckling finns inskrivet i Högskolelagen, och relaterar direkt till tre av fyra megatrender i världen – klimatförändring, globalisering, och urbanisering. Det är dessutom ett centralt tema i Högskolans vision, med följande strategiska inriktningar:

- Högskolan Dalarna ska i sina utbildningar, sin forskning och sina samhällskontakter aktivt främja ett samhälle som bygger på alla människors lika värde samt mångfaldens värde och nytta.
- Högskolan Dalarna ska utveckla interdisciplinära ansatser i forskning och utbildning för att kunna främja ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle, i Dalarna och i världen.

- Högskolan Dalarna ska i sina utbildningar, sin forskning och sin kontakt med samhället fokusera lokala och regionala behov i ett globalt sammanhang. Utöver internationell rörlighet bland studenter och all personal kräver detta tydliga globala perspektiv i utbildning, forskning och verksamhetsprocesser.

Delmål:

- Implementera jämställdhetsintegrering i all verksamhet så att den fullt ut integreras och får genomslag i det ordinarie systemet för verksamhetsstyrning.
- Implementera ett systematiskt och proaktivt arbetssätt för validering av reell kompetens.
- Vidareutveckla miljöledningsarbetet vid Högskolan Dalarna så att det fullt ut integreras och får genomslag i det ordinarie systemet för verksamhetsstyrning.
- Säkerställa att globala perspektiv och etiska utgångspunkter såsom rättvisa, hållbarhetens innebörder, och globalt ansvar integreras och synliggörs i utbildningen.
 - Lärandemålen, särskilt i kurser inom huvudområdena, innehåller globala perspektiv. Globala perspektiv har erbjudits alla studenter som utexamineras.
 - Högskolan är en internationell mötesplats med internationellt attraktiva utbildnings- och forskningsmiljöer. Ett stort antal in- och utresande personal och studenter deltar i utbytesverksamhet.

Högskolepedagogisk utveckling

Den högskolepedagogiska verksamheten ska utveckla Högskolans utbildningar och lärarnas handlingsförmåga i riktning mot ovanstående mål.

Delmål:

- Bygga strukturer som systematiskt stödjer lärares pedagogiska reflektioner, samtal och utvecklingsinsatser, och på olika sätt erbjuder alla lärare återkommande möjligheter att bidra till sin egen och Högskolans gemensamma pedagogiska utveckling – och därmed till studenters fördjupade lärande. Samtidigt skapar strukturerna en tydlig förväntan att lärare aktivt ska delta i utvecklingsprocesser och ger olika incitament för detta.
- Utveckla Högskolans rekryterings- och befodringsprocesser så att vikten av de pedagogiska meriterna och de pedagogiska reflektionerna tydligt framgår.
- Fortsatt NGL-pedagogisk utveckling som upprätthåller Högskolans ställning som ledande inom Nästa Generations Lärande.

Systematiskt kvalitetsarbete

Under perioden 2017 - 2020 kommer ett flertal utvärderingar genomföras av Universitetskanslers-ämbetet (UKÄ) som på olika sätt kommer att vara vägledande i utvecklingen av Högskolans systematiska kvalitetsarbete. Under 2017 kommer pilotutvärdering genomföras av granskning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete, 2018 planeras utvärdering av förskolläro- och grundläro-utbildningar, 2019 utvärderas ämnesläro-utbildningar och 2020 utvärderas yrkesläro-utbildningar. Dessutom kommer två tematiska utvärderingar genomföras under 2017 (hållbar utveckling) samt 2019 (tema ännu ej bestämt). Under hösten 2016 lämnades två ansökningar om forskarutbildningsrättigheter dessutom in till UKÄ varför extra resurser måste avsättas under 2017-2020 för analysarbete, förbättringsarbete och förhoppningsvis uppbyggnad av två nya forskarutbildningar. Högskolan behöver under hela tidsperioden prioritera resurser för att säkerställa kontinuerlig analys av nuvarande system, UKÄs bedömningar och bedömgruppernas utlåtande för att säkerställa att åtgärder och förbättringar vidtas och genomförs.

Utifrån ovan förutsättningar samt Vision för Högskolan Dalarna och dokumentet Att leva visionen prioriteras under perioden 2017-2020 två utvecklingsområden för det systematiska kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna. De två prioriterade huvudområden som identifierats har sedan operationaliserats i kritiska framgångsfaktorer som är viktiga för Högskolans strategiska utveckling avseende systematiska kvalitetsarbetet.

1. Visuellt och tydligt kvalitetssystem som svarar upp mot krav och förväntningar.

Delmål:

- En beskrivning av systematiska kvalitetsarbetet med ingående komponenter och struktur finns i ett sammanhållet dokument och som kommuniceras i hela verksamheten samt finns publikt.
- Styrdokument som är tydliga, lätta att hitta och kontinuerligt uppdaterade samt ger en tydlig och transparent bild över Högskolans ansvar, delegation och styrning.
- Ett internt sammanhållet system för kollegial utvärdering och granskning av forskningens kvalitet.

2. Operativt kvalitetsarbete som är systematiskt och som kontinuerligt utvecklar verksamheten och akademiska lärmiljön

Delmål:

- En utvecklad och balanserad styrning mellan den kollegiala strukturen och linjestrukturen för att hantera utvecklingsområden i verksamheten.
- Utbildningsvägar som sträcker sig från grundnivå till utbildning på forskarnivå för att möjliggöra ytterligare utveckling och integration mellan forskning och utbildning.
- Väletablerad och effektiv kursvärderings- och kursutvärderingsprocess.
- Kontinuerlig analys och utveckling av progression och korrelation mellan ingående kursers examinationer, kursmål, programmål, lokal examensförordning samt nationella examensmål.

4. Prioriterad utveckling 2017

Under 2017 kommer ett antal särskilda åtgärder att vidtas inom Högskolan för att initiera och driva utveckling i de riktningar som utstakades i föregående avsnitt. Högt prioriterat inom de tre grenarna av kärnverksamheten är processutveckling av de strategiska processerna för långsiktig planering, uppföljning och analys av verksamheten, i enlighet med analysavsnittet. Ett annat prioriterat område är uppföljande åtgärder och utvecklingsplaner utifrån det gångna årets lokaliseringsprocess:

- Arbeta fram ett lokalutvecklingsprogram.
- Genomföra omvärlds- och invärldsanalyser som underlag för fullvärdig utbildning och forskning vid båda campusorterna i enlighet med regleringsbrevet.
- Stärka och utveckla förtroendet mellan Högskolan och andra aktörer.

Prioriterad utveckling på övergripande nivå:

- Förtydliga, utveckla och förankra en struktur för det strategiska arbetet inom utbildning, forskning och samverkan vid Högskolan Dalarna
- Implementera modell för att följa upp forskningens kvalitet, samverkansinsatser och analysera dessa insatsers effekter.
- Utveckla och implementera former för att stödja forskningsbaserade strategiska samverkansprojekt och öka extern forskningsfinansiering.

Prioriterad utveckling inom Högskolans olika verksamhetsgrenar:

Utbildning

- Utveckla och implementera struktur och organisation för samordning, dokumentation, planering, uppföljning och analys av Högskolans utbildningsportfölj.
- Initiera systematiskt arbete med att utveckla och implementera en långsiktig strategi för Högskolans utbildningsutbud.
- Vidta erforderliga åtgärder med anledning av regeringens uppdrag att utöka vård- och lärarutbildning.
 - Ta in det högsta antal studenter på dessa utbildningar som är förenligt med bibehållen kvalitet, samt bjud ut och marknadsför utbildningarna så att tillräckligt antal sökande erhålls.
 - Utveckla i samverkan med landstinget och andra lärosäten förutsättningar att nå uppdraget för barnmorskeutbildningen och specialistsjuksköterskeutbildningens olika inriktningar.
 - Minska den utbildningsvolym som är uppbunden av program inom andra områden.
- Utredda framtida utbildningsutbud inom hela det samhällsvetenskapliga området, inkluderande avveckling, revidering och utveckling av program. Preliminära åtgärder i ett första steg vidtas inför höstterminen 2017. Målsättningar:
 - Tydligare koppling mellan grundutbildning och relevanta forskningsmiljöer.
 - Minskad total utbildningsvolym.
 - Kvarvarande program stora nog att vara ekonomiskt bärkraftiga.
 - Attraktivt och bärkraftigt utbud av fristående kurser.
 - Utökad samläsning.
- Möta de nya krav som migrationen ställer på den högre utbildningen, med den höga ambitionsnivå som följer av Högskolans vision.
 - Utveckla och genomföra Kompletterande utbildningar för studenter med utländsk examen inom systemvetenskap och ekonomi.

- Utredda möjligheterna till ytterligare kompletterande utbildningar eller praktikmöjligheter.
- Systematiskt arbeta med validering.
- Utveckla en masterutbildning inom interkulturella studier som kan samla språk, medier, samhällsvetenskap och humaniora, och de olika kunskapsområden och perspektiv som de representerar.
- Genomlys de ämnen och program som inte är långsiktigt ekonomiskt hållbara, samt planera och initiera lämpliga åtgärder. Inte starta program utan tillräckligt antal sökande för ekonomisk bärkraft.
- Systematiskt arbeta med att förbättra studentnöjdhet och studentretention, med särskilt fokus på de utbildningar som idag har låga värden. Förutom i själva utbildningen kan förbättringspotential även finnas i t.ex. kursadministration och studentboende.

Forskning

- Utveckla och implementera struktur för dokumentation, uppföljning och analys av Högskolans forskning.
- Skapa långsiktiga målbilder inom alla sex forskningsprofilerna som överensstämmer med Högskolans vision.
- Agera på utfallet av examensrättsansökningar forskarutbildning i Pedagogiskt arbete och Evidensbaserat hälso- och välfärdsarbete:
 - Vid bifall, iscensätta forskarutbildningarna.
 - Vid avslag, analysera beslutet och bedöma förutsättningar för förnyade ansökningar.
- Utforma en långsiktig kompetensförsörjningsstrategi i samverkan mellan forskningsledare, akademiledning och planeringsberedning för att bevara och bygga akademisk kompetens.
- Verka för open access för både data och publicering.

Samskapande

- Utveckla och implementera struktur för dokumentation, uppföljning och analys av Högskolans strategiska samverkansarbete.
- Utveckla strukturer/forum för kontinuerlig intern och extern dialog och kunskapsöverföring
- Förekomst av medel för strategisk forskning med fokus på samverkan
- Utredda och bedöma framtiden för laboratoriet vid LIVI. Senior forskarkompetens som rekryterats under 2016 har i sitt uppdrag att hitta vägar för nya aktiviteter i laboratoriet.
- Bygga långsiktig hållbarhet inom Högskolans arenor för samskapande. Undersöka förutsättningar för att bilda hållbara arenor även inom områden där det idag saknas.

Regionalt och globalt hållbar utveckling.

- Slutföra den planering av jämställdhetsintegrering som påbörjades under 2016, och påbörja implementering.
- Utveckla systematiska processer och arbetssätt för validering av reell kompetens, med särskilt fokus på ofullständigt dokumenterade meriter från andra länder.
- Systematisera och organisera miljöledningsarbete vid Högskolan Dalarna så att det fullt ut integreras i det ordinarie systemet för verksamhetsstyrning.
- Delta i UHR:s pilotprojekt ”Nyttan av akademisk mobilitet”.
- Delta i UKÄ:s tematiska granskning av lärosätenas arbete med hållbar utveckling.

- Säkerställa att globala perspektiv genomsyrar utbildningarna, att möjligheten till utbytesstudier beaktas vid utveckling av utbildningsprogram och att mobilitetsfönster är synliggjorda.
- Bedriva utbildningsinsatser i sexuell, reproduktiv och perinatal hälsa på avancerad nivå i samarbete med lärosäten i länder där kvinnors och barns hälsa länge varit eftersatt.

Högskolepedagogisk utveckling

- Systematiskt arbeta med högskolepedagogisk utveckling i enlighet med ett högskolepedagogiskt program. Satsningar på högskolepedagogisk utveckling är viktigt både ur ett kvalitetsperspektiv, men också utifrån arbetsmiljö- och ekonomiska perspektiv. Väsentliga aspekter av det högskolepedagogiska kvalitetsarbetet inkluderar:
 - Pedagogisk introduktion med mentorskap för nya lärare.
 - Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning.
 - Pedagogisk karriärstege.
 - Fortsatt utveckling av NGL-baserade arbetsformer.
 - Introduktionskurser till pedagogiska arbetssätt och verktyg.
 - Tillvaratagande av goda exempel på pedagogiska aktiviteter måste systematiseras för att undvika spill av utvecklingssatsningar och återupprepningar av utvecklingsarbeten.

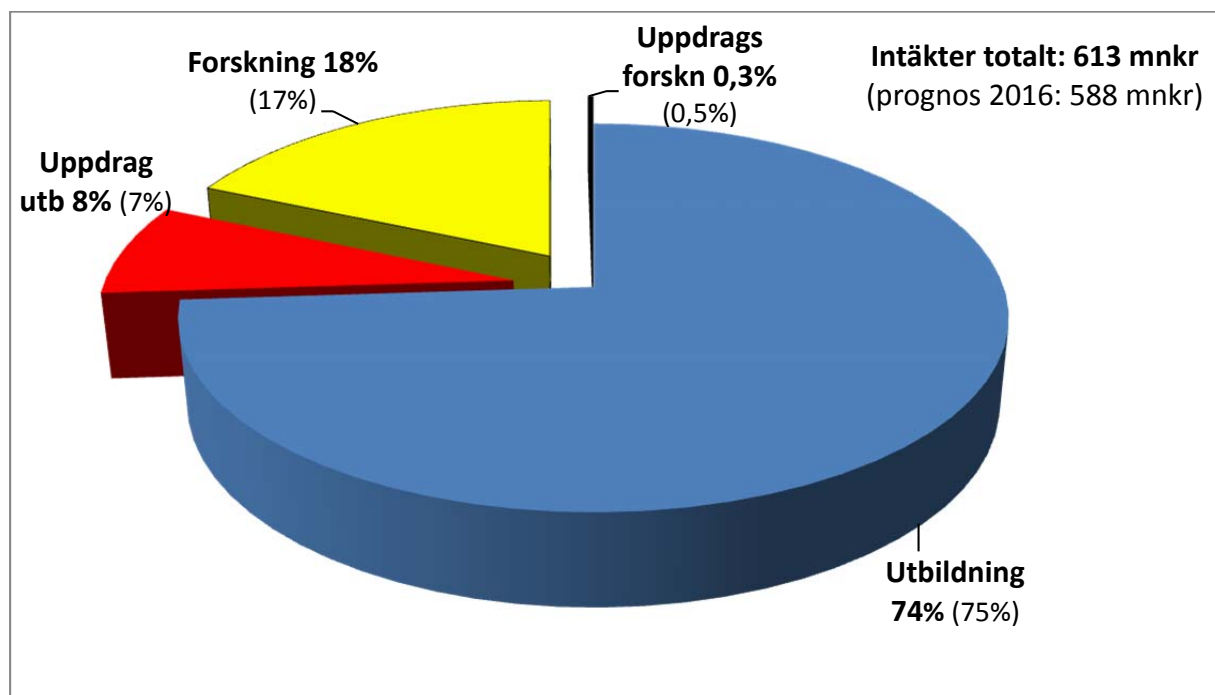
Kvalitet

- Delta i den pilotgranskning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete som UKÄ initierar den 1 december 2016 men som kommer att fortgå under hela 2017. För lärosätets del handlar det om att inkomma med underlag såsom självvärdering inklusive bilagor, genomföra webbintervjuer samt ett två dagar långt platsbesök.
 - Oavsett utfallet av pilotgranskningen ska resultatet, både avseende UKÄs yttrande och bedömargruppens kommentarer, analyseras, utvärderas och förbättringsåtgärder implementeras.
- Se över Högskolans styrdokument i ljuset av det regeldokument rörande Styrdokument som antogs i slutet av 2016.
- Arbeta med att förtydliga roller, ansvar och beslutsrätter inom verksamheten. Här innefattas vidareutveckling av rådsstrukturen, en uppdaterad delegation av beslutsrätter samt förtydligande av examinatorers roll.
- Områdesnämnderna utvärderar flertalet huvudområden, ämnen och program och man kommer arbeta under 2017 med att säkerställa att granskningsrapporter publiceras externt.
- Fortsätta arbetet med att kartlägga verksamhetens processer som verktyg för utveckling och kvalitetssäkring.
- Vidareutveckla strukturer och riktlinjer för årlig analys och utveckling av progression och korrelation mellan ingående kursers examinationer, kursmål, programmål, lokal examensordning samt nationella examensmål.
- Arbetet med att utveckla kursvärderings- och kursutvärderingssystemet kommer fortgå under året med målet att bli ett effektivt verktyg och en naturlig del i det operativa och kontinuerliga kvalitetsarbetet.

5. Verksamheten: nuläge och budgeterad volym

Relationerna mellan Högskolans verksamhetsgrenar (se diagram 1) uppvisar endast mindre förändringar jämfört med prognos för innevarande år. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå minskar med en procentenhet till 74 % av den totala verksamheten vid en jämförelse med 2016. Uppdragsverksamhet inom utbildning beräknas i stället öka med en procentenhet till cirka 8 % av total verksamhet liksom även andelen för forskning (18 %) medan uppdragsforskningen minskar något.²

Diagram 1: Högskolan Dalarnas verksamhetsområden 2017 (intäkter, mnkr)

Utbildning

Utbildningsanslag

Takbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör enligt budgetpropositionen³ 408,483 mnkr. Detta takbelopp utgör en ökning med 1,6 % (6,3 mnkr) jämfört med innevarande år 2016. Planerad verksamhet för 2017 motsvaras av cirka 427 mnkr. Utbildningsvolymen överstiger därmed takbeloppet med 4,5 % (18,5 mnkr). Senast framtagen prognos för 2016 utvisar en överproduktion på 13,8 mnkr, ett belopp som troligen kommer att bli lägre enligt utfall per oktober månad. Fortsatt översyn pågår avseende de kommande årens utbildningsutbud.

Utbildningsvolym totalt och per utbildningsområde

Under 2017 beräknas den anslagsfinansierade utbildningsvolymen motsvara 6 018 helårsstudenter (hst), vilket innebär en ökning med 1 % (55 hst) jämfört med i oktober framtagen prognos för 2016.

² En del av förändringen är bokföringsteknisk, utan egentlig verksamhetsförändring.

³ Proposition 2016/17:1 utgiftsområde 16

Förändringen av antal helårsstudenter är, vid jämförelse med prognos för 2016, störst inom utbildningsområdet vård som ökar med totalt 16 % (76 hst). Även inom undervisning/verksamhetsförlagd utbildning sker en ökning med 3,5 % totalt vilket motsvarar 26 hst. Båda dessa ökningarna är hänförliga till regeringens satsning på utökade platser inom vårdutbildningarna och vissa utbildningar bland lärarprogrammen. De största minskningarna återfinns i stället inom humaniora med 2 % (-33 hst) och inom naturvetenskap med 7 % (-27 hst).

Prestationsgrader

Prestationsgraden är under 2017 budgeterad till 77,2 % (enligt tabell 1) vilket är något lägre än prognos för 2016 (78,3 %). Utbildningsvolymen minskar kraftigt mellan utfall 2015 och prognos 2016, med 304 hst, vilket medför en tillfällig ökning av den bokförda prestationsgraden 2016. Prestationsgraden är, i likhet med riket, väsentligt lägre för den nätbaserade utbildningen än för utbildning på campus. Det nätbaserade utbudet vid Högskolan består till cirka 56 % av fristående kurser. Utbildningsprogram har i medeltal betydligt högre prestationsgrad än fristående kurser. I nätbaserad utbildning finns även en högre andel icke-aktiva studenter, främst på fristående kurser, som gör att prestationsgraden sjunker.

Tabell 1. Prestationsgrad (%) 2007-2015, prognos 2016 samt budget 2017

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totalt	78,7	72,4	68,6	74,9	76,1	77,3	76,8	75,5	74,8	78,3	77,2
Nätbaserat	64,5	45,1	56,9	63,9	66,4	67,9	68,6	69,1	68,7	71,7	73,9
Campus	84,4	87,8	79,5	86,6	88,4	89,5	89,0	85,9	84,7	87,4	81,6
Utbpgm	88,3	85,8	79,3	84,9	87,8	86,2	87,8	84,8	83,8		
Frist kurs	66,2	57,3	57,1	62,5	60,4	63,2	60,5	61,9	60,7		

Utbildning på campus respektive nät

Den nätbaserade utbildningen har ökat kraftigt vid Högskolan sedan 2003 då volymen motsvarade 225 hst och 4 % av den totala utbildningen. Enligt prognos för 2016 utgör 58 % av den totala utbildningsvolymen räknat i antal helårsstudenter nätbaserad utbildning medan den enligt budget 2017 utgör 57 % (enligt tabell 2). Efter en längre tids ökning fram till 2011 har andelen därefter legat stabilt kring 55-60 %. I absoluta tal ökar volymen nätbaserad utbildning marginellt under 2017, nämligen med 17 hst. Uppdelningen mellan utbildning på campus respektive nätutbildning äger allt mindre relevans för Högskolans verksamhet. I allt högre utsträckning använder sig s.k. campusutbildningar av resurser och möjligheter på nätet. Distinktionen blir allt mindre tydlig och statistiken därmed mindre rättvisande.

Tabell 2. Antal HST totalt samt andel nätbaserad utbildning (%) 2007-2015, prognos 2016 och budget 2017

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
5 281	6 026	7 380	7 256	7 135	6 201	5 950	6 085	6 267	5 963	6 018
29	36	46	51	54	55	59	61	60	58	57

Utbildningsprogram

Antalet nybörjare på utbildningsprogram planeras öka marginellt, nämligen med 9 st. (0,4 %) under 2017 jämfört med antal registrerade nybörjare 2016. Dimensioneringen av utbildningsutbudet inför 2018 kommer fortsatt att ses över.

Under 2017 planeras antagning till en del nya utbildningsprogram, dock endast under förutsättning att antalet sökande når tillräcklig volym: nämligen Magisterprogram i energieffektivt byggande (60 hp), Magisterprogram i engelsk språkvetenskap (60 hp), Magisterprogram i materialteknik (60 hp), Specialistsjuksköterskeutbildning i demensvård (60 hp), Konstruktionsteknikerprogram i maskinteknik (120 hp) samt ett kandidatprogram i ett datarelaterat ämne (180 hp). Inom Ämneslära­r­pro­gram­met planeras även en ny inriktning tillkomma, nämligen kinesiska från hösten 2017. Efter utveckling av en ny utbildningsplan planeras även nystart för högskoleingenjörsutbildning i industriell ekonomi under året.

Antagningen beräknas enligt nuvarande planering fr.o.m. 2017 att ställas in för två utbildningsprogram på avancerad nivå, både magisterprogram och masterprogram i African studies (60 resp. 120 hp). Antagningen beräknas dessutom minska till främst Utveckling av eTjänster (120 hp), Ekonomiprogrammet (180 hp), och magisterprogrammet i pedagogiskt arbete (60 hp). Även antagningen till övriga program inom det samhällsvetenskapliga området planeras minska; konsekvenserna för berörda program håller på att utredas. Minskningarna syftar främst till att skapa tillräckligt utrymme för den av regeringen prioriterade utbyggnaden inom vård- och lärarprogrammen, men även för att kunna starta nya angelägna utbildningsprogram.

Vad gäller antalet avgiftsbetalande studenter har budgetering gjorts för 56 studenter för 2017, vilket väl motsvarar volymen för innevarande år. Antalet registrerade betalande nybörjare har för andra året i rad ökat kraftigt under både våren och hösten 2016 jämfört med föregående år, nämligen med 16 respektive 11 studenter. Åtskilliga av programnybörjarna återfinns på masterprogram vilket innebär att studenterna blir kvar längre än tidigare år då flertalet gick kortare magisterutbildningar.

Söktryck

Antalet förstahandssökande till fristående kurser inför våren 2017 har vid sista anmälningdagen ökat med 0,2 % (16 anm. – totalt 7 073 anm.) jämfört med våren 2016. Detta trots att antalet sökalternativ, gällande kurser och kurspaket, samtidigt har minskat med 9 %. Motsvarande förändring för riket är en minskning med 2 % samtidigt som det totala utbildningsutbudet ökar med 2 %.

Antalet förstahandssökande till utbildningsprogrammen våren 2017 har minskat med 1,2 % (-18 anm.) jämfört med föregående år. Minskningen återfinns huvudsakligen inom Sjuksköterskeprogrammet med 19 % (-40 anm.) och det tvååriga programmet Entreprenöriellt företagande, 14 % (-36 anm.). Båda dessa program har betydligt fler sökande än platser, varför det lägre söktrycket inte beräknas påverka planerat antal studenter negativt. Det nya magisterprogrammet i Business Intelligence har lockat 52 sökande i första hand.

Motsvarande förändring för riket är en minskning med 6 % av antalet förstahandssökande till utbildningsprogram samtidigt som det totala utbildningsutbudet ökar med 10 %.

Till de båda grundlära­r­pro­gram­men (Förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, samt Grundskolans årskurs 4-6) har antalet förstahandssökande ökat med 10 anm. respektive 13 anm. Även till Yrkeslära­r­pro­gram­met har antalet förstahandssökande ökat, nämligen med 14 anm. Ökningarna är procentuellt högre än de gällande för riket i sin helhet.

Antalet sökande totalt sett har minskat med 2,2 % (-384 anm.). Trenden är densamma i hela riket och beror till stor del på demografiska orsaker samt på den rådande goda arbetsmarknaden för unga.

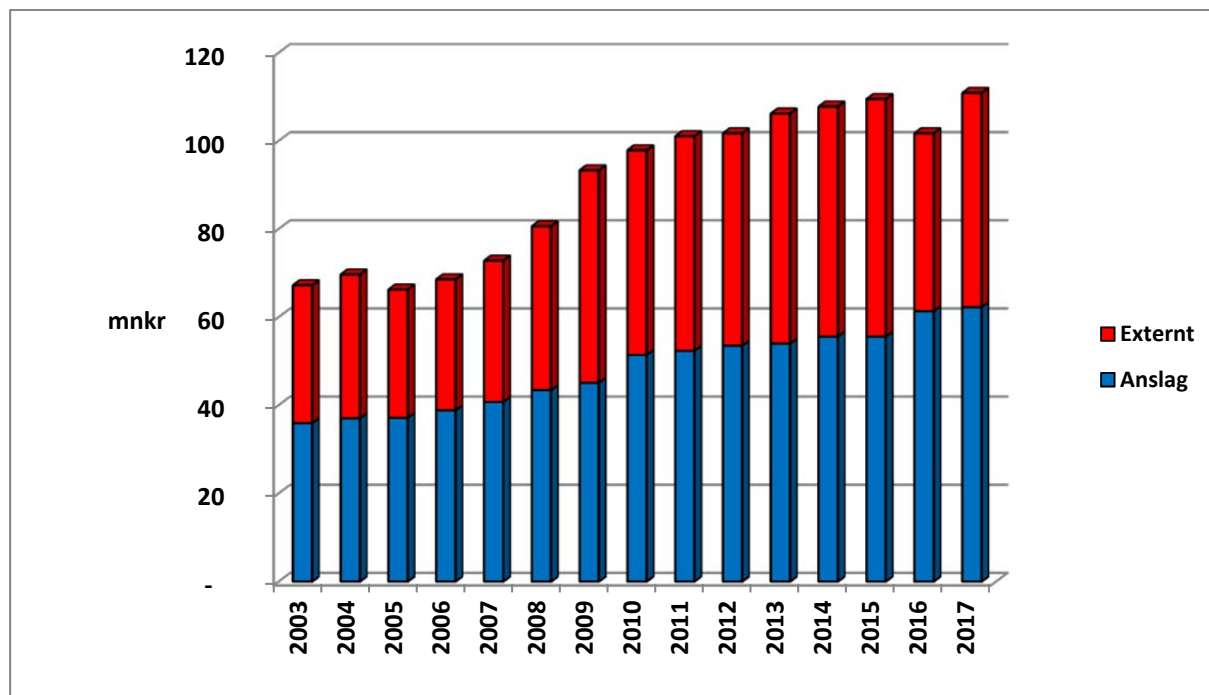
Uppdrag inom utbildningen

Omsättningen för uppdrag inom utbildningen är enligt budget 46,1 mnkr vilket är en ökning med 15 % (6 mnkr) jämfört med prognos för innevarande år. Huvudsakligen återfinns ökningen inom Pedagogiskt utvecklingscentrum Dalarna (PUD) som ansvarar för all uppdragsutbildning inom skol- och lärarutbildningsområdet.

Forskning

Forskningsvolymen för Högskolan Dalarna beräknas under 2017 omsluta drygt 109 mnkr, en ökning med 9 % (9,5 mnkr) jämfört med prognos för 2016. Ökningen återfinns främst bland de externa medlen som totalt ökar med 17 % (8,5 mnkr) jämfört med 2016. Det är främst inom forskningsprofilerna Utbildning och lärande samt Interkulturella studier som ökningen återfinns. Den externt finansierade forskningen totalt sett är omfattande och utgör cirka 44 % (48,6 mnkr) av den totala forskningsbudgeten, främst avseende intäkter av bidrag – i enlighet med diagram 2. Enligt prognos för 2016 beräknas andelen externfinansiering bli 40 % (41,6 mnkr).

Diagram 2: Intäkter forskning 2003-2015, prognos 2016 och budget 2017 (mnkr)

Uppdragsforskningen vid Högskolan avser huvudsakligen praktisknära forskning för förskolans och skolans utveckling men även uppdrag inom materialteknik, energiteknik, byggteknik samt skog och träteknik. Enligt budget är omsättningen 1,6 mnkr jämfört med prognos för 2016 på 3,1 mnkr vilket utgör en minskning med 1,5 mnkr. Av den totala omsättningen motsvarar denna minskning endast 0,2%. Erfarenhetsmässigt tillkommer alltid uppdrag under året varför den totala volymen bör öka.

Omsättning

Verksamheten beräknas enligt budget 2017 omsluta drygt 613 mnkr, jämfört med prognos för 2016 på 588 mnkr. Totalt sett innebär budgeten en högre omsättning på 4 % (25,4 mnkr) vid en jämförelse med prognosen. Inom forskningen beräknas omsättningen öka med 9 % (9,5 mnkr) jämfört med prognos för 2016, medan uppdrag inom utbildningen ökar med 15 % (6 mnkr). Bland Högskolans övriga verksamheter ökar utbildning på grundnivå och avancerad nivå med 2 % (9 mnkr) medan uppdragsforskningen minskar med 1,5 mnkr.

6. Budget

Enligt budgetpropositionen för 2017 uppgår anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå till 408,5 mnkr, vilket är en ökning⁴ med 6,3 mnkr, och forskningsanslaget till 62,3 mnkr, + 0,9 mnkr jämfört med innevarande år. Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå 2017-2020 fördelar sig enligt tabell 3.

Budgetpropositionen aviserar att anslaget för utbildning på grund- och avancerad kommer att öka något jämfört med 2016 men med en annan inriktning. Regeringens styrning mot bristyrken inom vård och utbildning innebär att övriga utbildningar får en minskad del av anslagen de kommande åren. Genom en fortsatt stark soliditet finns ett myndighetskapital som kommer att utnyttjas under de kommande två årens planerade negativa resultat.

Tabell 3. Härledning av anslagsnivån 2017-2020 (tkr)

Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Anslag enl. budgetproposition	408 483	422 446	425 136	434 643
Anslag i 2016 års prisläge	408 483	414 922	409 060	409 012
Framräkning av beloppen:				
Utgångspunkt 2016	402 150	402 150	402 150	402 150
Förändring till följd av:				
Pris- och löneomräkning	6 120	13 524	22 166	31 705
Specifika beslut/övrigt	9 358	18 013	13 359	13 610
Överföring till/från andra anslag	-9 145	-11 241	-12 540	-12 821

I budgeten för 2017 planerar Högskolan för en fortsättning av centrala strategiska satsningar. En viktig satsning är eDU-projektet, som syftar till att utveckla morgondagens webb och lärmiljö för öppna vägar till kunskap och planeras att genomföras under 2016-2018. Enligt budget för eDU för 2017 avser 2,8 mnkr kostnader som ligger utanför ordinarie verksamhet. Forskarskolan Teknikburna kunskapsprocesser är ännu en satsning på öppna vägar till kunskap, som slutförs under början av året, och kostnaden minskar därför till 0,3 mnkr för 2017. De totala strategiska satsningarna minskar volymmässigt under 2017 och uppgår till 3,1 mnkr. Satsningarna finansieras via myndighetskapitalet. Som exempel på andra strategiska satsningar som inte redovisas som strategiska satsningar kan nämnas att flera aktiviteter med koppling till migration och flyktingar planeras.

För såväl utbildning som forskning har, i likhet med föregående år, medel avsatts som reserveras av rektor för strategiska ändamål. Reserverna uppgår inom grundutbildningen till 16,0 mnkr (2016:16,0 mnkr), varav 2,8 mnkr (4,0 mnkr) reserverats för ökade hyreskostnader avseende det nya biblioteket samt en omstruktureringsreserv om 4,2 mnkr (3 mnkr). Inom forskningen har en reserv avsedd för strategiska ändamål budgeterats till 2,1 mnkr (6,0 mnkr) varav reserverats för ökade hyreskostnader avseende nya biblioteket uppgår till 0,7 mnkr (1,0 mnkr).

I bilaga 1 redovisas verksamheten i sammandrag med utfall 2015, 2016-års prognos, baserad på utfall efter september månad, samt budget för verksamhetsåret 2017. En budgetöversikt för Högskolan

⁴ Totala anslaget minskar något trots att det rena takbeloppet ökar, som nämndes på sid 2. Detta beror på att det slutliga anslaget för 2015 innehöll ytterligare medel utöver takbeloppet.

Dalarna 2017 redovisas i bilaga 2 och bilaga 3 med intäkter, kostnader samt resultat per organisatoriska enheter och verksamhetsgrenar.

Intäkter

Högskolans totala intäkter uppgår 2017 till 613,4 mnkr, vilket är en ökning med 25,4 mnkr (4 %) jämfört med prognosen för 2016. Intäkter av bidrag samt avgifter ökar sammantaget med 18,2 mnkr, eller 15 %. De finansiella intäkterna är oförändrade med anledning av den fortsatt negativa räntan på Högskolans inlåning till riksgälden.

Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå 2017 uppgår till 408,5 mnkr. Forskningsanslaget uppgår till 62,3 mnkr (en ökning med 0,9 mnkr jämfört med 2016), och totala anslagsmedel uppgår därmed till 470,8 mnkr vilket är en ökning med 7,3 mnkr jämfört med 2016. I enlighet med riksdagens beslut att styra verksamheten mot fortsatt utbyggnad av vård- och lärarutbildningar kommer Högskolan att reducera volymer i övrig utbildningsverksamhet under 2017 och kommande år.

Tabell 4. Totala intäkter (tkr) 2015-2017

Belopp i tkr	Budget	Prognos 2	Utfall	Budget 2017- Prognos 2016		Budget 2017- Utfall 2015	
	2017	2016	2015	Tkr	%	Tkr	%
INTAKTER							
Intäkter av anslag	470 760	463 483	459 288	7 277	2%	11 472	2%
Intäkter av avgifter	68 545	62 778	63 388	5 767	9%	5 157	8%
Intäkter av bidrag	73 865	61 468	64 332	12 397	20%	9 533	15%
Finansiella intäkter	200	212	139	-12	-6%	61	44%
Summa	613 370	587 941	587 147	25 429	4%	26 223	4%

Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå och forskningsanslaget har för budgetåret 2017 pris- och löneomräknats med 1,51 %. De externa intäkterna, i form av avgifter och bidrag uppgår totalt till 142,4 mnkr, vilket är 14,7 mnkr (10 %) högre än prognosen för 2016. Ökningen av avgiftsintäkterna uppgår till 5,8 mnkr. Ökningen av bidragsintäkterna orsakas huvudsakligen av att tre stora projekt beviljades under slutet av 2015 och löper fram till 2018.

De finansiella intäkterna är kopplade till de negativa räntor som råder för närvarande.

Kostnader

Verksamhetens kostnader 2017 beräknas uppgå till 625,0 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 19,3 mnkr (3 %) jämfört med prognosen för år 2016. Ökningen beror till största delen på flera stora projekt som har beviljats under 2016.

De strategiska satsningarna svarar för 3,1 mnkr av de totala kostnaderna, eller 0,5 %.

Tabell 5 visar kostnader för åren 2015–2017 fördelat per kostnadsslag samt differens mellan åren i tkr samt procent.

Tabell 5. Totala kostnader (tkr) 2015-2017

	Budget	Prognos 2	Utfall	Budget 2017- Prognos 2016		Budget 2017- Utfall 2015	
	2017	2016	2015	Tkr	%	Tkr	%
KOSTNADER							
Kostnader personal	-445 654	-431 502	-418 752	-14 152	-3%	-26 902	-6%
Kostnader lokaler	-69 365	-69 547	-69 236	182	0%	-129	0%
Övriga driftskostnader	-93 817	-88 749	-96 135	-5 068	-6%	2 318	2%
Finansiella kostnader	-1 303	-1 476	-794	173	12%	-509	-64%
Avskrivningar	-14 826	-14 365	-14 074	-461	-3%	-752	-5%
Summa	-624 965	-605 639	-598 991	-19 326	-3%	-25 974	-4%

Personalkostnaderna beräknas öka med 14,2 mnkr (3 %) jämfört med prognos 2016. I beräkningen av lönekostnader ingår en generell uppräknings med 2,8 % för lönerevision och löneglidning samt en kostnadsökning för tillkommande projekt nämnda ovan. I personalkostnaderna ingår även en reservering för omstruktureringskostnader med 4,2 mnkr samt medel för strategiska reserveringar.

Driftskostnaderna budgeteras till 93,8 mnkr för verksamhetsåret 2017. Detta är en ökning med 5,1 mnkr jämfört med prognosen för 2016.

Kostnaden för avskrivningar budgeteras till 14,8 mnkr, en ökning med 0,5 mnkr jämfört med 2016. Investeringsvolymen budgeteras till 15,5 mnkr under 2017.

I tabell 6 presenteras utvecklingen av högskolans lokalkostnader⁵ för åren 2015 till 2017. Lokalkostnaderna budgeteras ökas netto med 0,3 mnkr (0,5 %) mellan prognos för 2016 och budget avseende 2017. Jämfört mot utfall 2015 ökar kostnaderna med 0,9 mnkr (1,4 %).

Tabell 6. Lokalkostnader (tkr) 2015-2017

	Budget	Prognos	Utfall	Budget -17	Budget -17
	2017	2016	2015	Progn. -16	Utfall -15
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	9 580	9 490	9 845	90	-265
Lokalkostnader inkl drift	-75 026	-74 603	-74 362	-423	-664
Netto kostnad	-65 446	-65 113	-64 517	333	-929
Brutto lokalkostnader i relation till totala kostnader	12,00%	12,32%	12,41%	0,32%	0,41%
Netto lokalkostnader i relation till totala kostnader	10,47%	10,75%	10,77%	0,28%	0,30%

⁵ Notera att lokalkostnader i tabell 5 och tabell 6 är beräknade på olika sätt. I tabell 6, men inte tabell 5, inkluderas drift och avskrivningar.

I budgeten för verksamhetsåret 2017 planeras för reinvesteringar i data- och kommunikationsutrustning i distansutbildningslokalerna ca 5,0 mnkr.

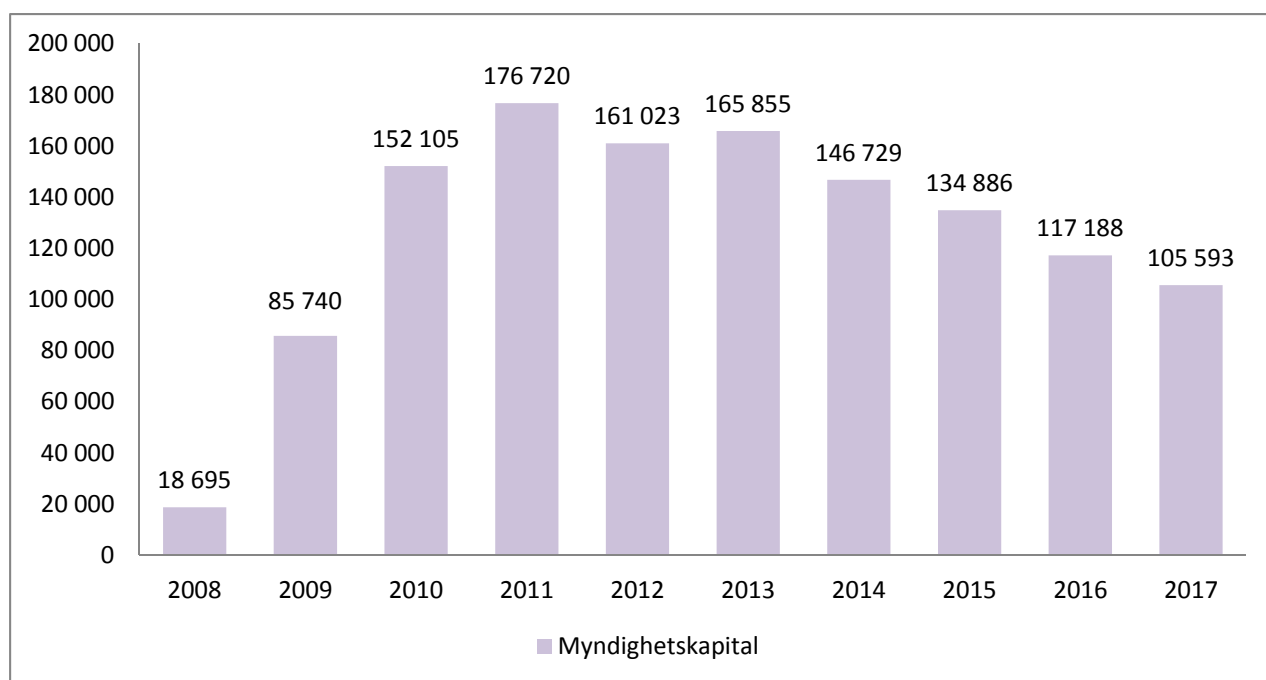
Vid en jämförelse av lokalkostnad i relation till de totala kostnaderna med andra lärosäten visar att Högskolan fortsatt ligger på en låg nivå. Brutto lokalkostnader i relation till totala kostnader uppgår i budget 2017 till 12,0 %, vilket kan jämföras med 12,7 % som under 2015 var genomsnittet för landets lärosäten.

Myndighetskapitalet

Budgeterat resultat för 2017 uppgår till – 11,6 mnkr, vilket medför att myndighetskapitalet vid utgången av 2017 beräknas uppgå till 105,6 mnkr, se diagram 3. Myndighetskapitalet mätt i relation till omsättningen beräknas vid utgången av 2017 att uppgå till 17,2 %. Åtgärder för att förbättra resultatet under kommande år är nödvändiga och har inletts. Målet är att myndighetskapitalet stabiliseras kring 10 % av omsättningen efter 2018.

Under den högkonjunktur som högskoleväsendet upplevde 2008-2011, och tack vare den tillfälliga satsning som regeringen beslutade, har det varit möjligt för Högskolan att bygga upp ett starkt myndighetskapital. Detta har möjliggjort de omfattande strategiska investeringar som genomförs de senaste åren men i takt med att myndighetskapitalet minskar så minskar även de strategiska investeringarna. Kvar under 2017 redovisas endast eDU projektet och en mycket liten del av NGL-forskarskolan som strategiska satsningar. Visionsarbetet har från 2017 lyfts in i den ordinarie verksamheten.

Diagram 3. Utveckling av myndighetskapitalet (tkr) 2008-2017

Investeringar

Investeringarbudgeten för 2017 uppgår till 15,5 mnkr (prognos 2016: 14,0 mnkr) samt korttidsinvesteringar (anskaffningsvärde upp till 20 tkr) som uppgår till 5,9 mnkr (prognos 2016: 6,2 mnkr).

Låneramen i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar har utökats under 2016 till 50 mnkr och kommer inte behöva utökas ytterligare under 2017.

Personal

Antalet anställda uttryckt i personår beräknas uppgå till 640,3 vilket är en ökning med 24,5 personår (4 %) jämfört med prognos för år 2016.

Den största enskilda ökningen återfinns inom kategorin teknisk/administrativ personal, där det planeras för en ökning med 24,2 personår jämfört med prognos för 2016. Jämfört med utfallet för 2015 innebär 2017 års budget en ökning med 32,6 personår. Förändringarna förklaras huvudsakligen av tidsbegränsade anställda inom externfinansierade projekt, främst KTP, DSA III och EKC.

Därefter kommer kategorin lektorer, som planeras öka med 21,1 personår under 2017. Målsättningen är att öka andelen disputerad personal, och ökningen av lektorer motsvaras av en minskning av antalet adjunkter. Antalet professorer minskar också något, men återväxten av seniora forskare är god till följd av tidigare strategiska satsningar.

Tabell 7. Antal anställda (personår) 2015-2017

Tjänstekategori	Budget ⁶ 2017	Prognos 2016	Utfall 2015	Budget -17 Progn. -16	Budget -17 Utfall -15
	Personår totalt	Personår totalt	Personår totalt	Antal	Antal
Professorer	24,9	25,7	24,5	-0,8	0,4
Universitetslektorer	166,4	145,3	140,7	21,1	25,7
Meriteringsanställning	5,2	6,8	5,6	-1,6	-0,4
Universitetsadjunkter	187,6	200,1	192,0	-12,5	-4,4
Övrig lärarpersonal		0,5		-0,5	
Doktorander	42,6	40,7	50,7	1,9	-8,1
Övriga forskare	0,4	4,9	1,6	-4,5	-1,2
Teknisk/administrativ personal	199,7	175,5	167,1	24,2	32,6
Bibliotekspersonal	16,6	16,3	16,0	0,3	0,6
Summa	640,3	615,8	598,2	24,5	42,1

Finansiering

Högskolan Dalarna har för sin verksamhet tillgång till ett räntekonto i Riksgäldskontoret. Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning tillförs räntekontot varje månad med en tolfedel av hela anslaget för budgetperioden. Vid utgången av oktober uppgick räntekontots ställning till drygt 272 mnkr.

⁶ Budgetens personalårsberäkning ser lite annorlunda ut än utfallsberäkningen. I budgeten tar vi t ex inte hänsyn till VAB och diverse obetalda ledigheter, vilket görs i utfallsberäkningen. Det är inte avgörande för analysen men antalet anställda kan vara några personer för högt räknade i budget/prognoser jämfört med utfall.

7. Bilagor

- Bilaga 1 Verksamheten i sammandrag 2015 - 2017
- Bilaga 2 Budgetöversikt 2017
- Bilaga 3 Budgetöversikt 2017, akademier och övriga resultatenheter